

Загальна характеристика частин мови. Службові частини мови. Вигук

Тема. Загальна характеристика частин мови. Службові частини мови. Вигук

Мета: ознайомити із службовими частинами мови та вигуком, вчити їх відрізняти від самостійних; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове); обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Емоційне налаштування

Всіх до класу він скликає Голосистий наш дзвінок, І ми радо поспішаєм На цікавий наш... урок.

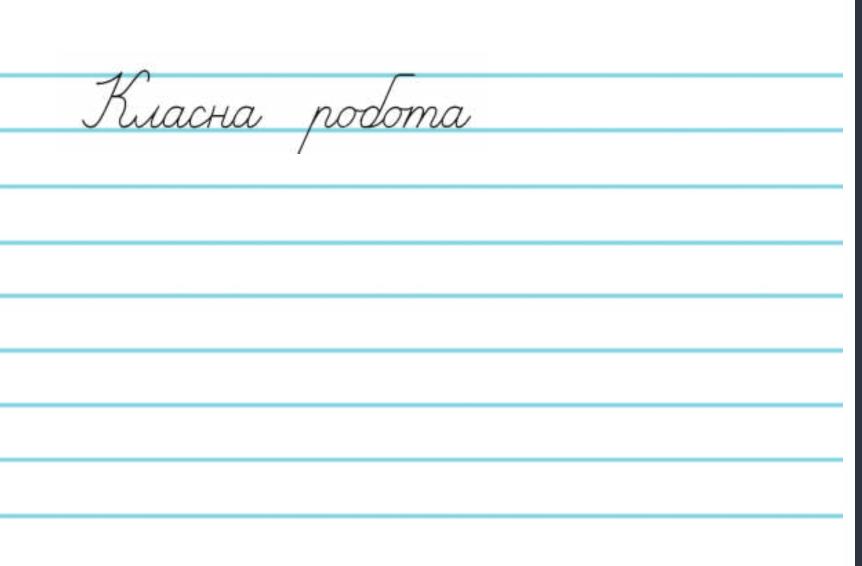
Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці говоритимемо про службові частини мови та вигук, навчимося їх розрізняти та доречно використовувати.

Запишіть сьогоднішню дату

Перевірка домашнього завдання

Слово дня

_{Підручник.} Сторінка

Пригадуємо:

- 1. Які частини мови належать до службових? Назвіть їх.
- 2. Наведіть приклади прийменників.

Шукаємо відповіді на запитання:

1. Чим відрізняються самостійні ї службові частини мови?

У чому особливості службових частин мови?

Яка роль вигука в мовленні?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Розгляньте схему. Чи все вам зрозуміло? Сформулюйте запитання, на які тут є відповіді. До яких частин мови належать слова, розміщені ліворуч?

Службові?

ЧАСТИНИ МОВИ

САМОСТІЙНІ

Мають лексичне значення, граматичні ознаки, виконують синтаксичну роль.

Іменник

Прикметник

Числівник

Займенник

Дієслово

Прислівник

Підручник. Вправа

144

Підручник. Сторінка

СЛУЖБОВІ

Не мають лексичного значення, слугують для зв'язку слів у реченні та частин складного речення, для творення граматичних форм.

Прийменник Сполучник Частка

ВИГУК

Не має лексичного значення, граматичних ознак; передає емоції мовця, відтворює звуки природи.

Прочитайте і запишіть. Чи всі сполучення слів є словосполученнями? Обґрунтуйте відповідь. Визначте, до якої частини мови— самостійної чи службової належить кожне слово

підручник. Вправа

145

_{Підручник.} Сторінка

· 58

самост. самост. самост. друзями, цікаве дозвілля, самост. бажання, любов самост. повага, із завзяттям, біля моря, не лінуватися, самост. самост. служ. справа, щастя, проєкт самост. казка.

|Підкресліть ті сполуки, які ви вважаєте | кладниками щасливого життя. Поясніть чому.

Прочитайте текст. Знайдіть інформацію про автора. Чи погоджуєтеся ви з його баченням щасливого життя? Обґрунтуйте. Визначте і запишіть список складників вашого щасливого життя

Ральф Волдо Емерсон окреслив так умови щасливого життя: часто і багато сміятися; завоювати повагу розумних людей і любов дітей; заслужити визнання чесних критиків і зраду фальшивих друзів; насолоджуватися і стерпіти знаходити в інших найкраще; зробити світ трішечки кращим, залишивши по собі здорову дитину, або квітучий садок, або покращення соціальних умов; знати, що бодай одна людина легше дихала завдяки тому, що ви жили, — це вже успіх (Ч. Генді).

Підручник. Вправа

146

підручник. **Сторінка** Яких частин мови в тексті немає? Назвіть із тексту по двоє прислівників, часток і прийменників.

Щоденні 5

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота зі	
словами	
Письмо для себе	

Прочитайте речення, відреагуйте на їхній зміст вигуком. Поясніть, які емоції викликало у вас прочитане. Які вигуки ви вживаєте найчастіше?

Підручник. Вправа

147

підручник. **Сторінка**

1. Згодом я побачив сонце, що поволі сходило на виднокраї, наче прожектор, який освітлює сцену з долівки, відкриваючи публіці грандіозні чарівні декорації. 2. Трохи попетлявши вишуканим садом, вийшов на стежку. На облямованій скаллям галявині побачив працівників, озброївшись ножицями, навколішки ретельно підрівнювали газон. У готелі такого рівня газонокосарку не може бути й мови: вона потурбувала б спокій гостей... (Л. Гунель).

Робота з епіграфом

Підручник. Вправа

148

Підручник. Сторінка

Щасливі люди загалом добріші, чуйніші, милосердніші, краще володіють собою, стійкіші до ударів долі (Ґ. Рубін). Щастя людини примножується, якщо її робота щось приносить іншим людям, нехай і незначне (Я. Тунель).

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон»

- Сьогодні я дізнався...
- Було цікаво...
- Було складно...
- Я зрозумів (-ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився (-лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг / змогла...

Виписати з художньої літератури по 6 прикладів службових частин мови: сполучник, прийменник, частка.

